

Rok 1906.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część CX. — Wydana i rozesłana dnia 25. grudnia 1906.

Treść: № 246. Ustawa o sprostowaniu ksiąg gruntowych.

246.

Ustawa z dnia 11. grudnia 1906,

o sprostowaniu ksiąg gruntowych.

Obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, tudzież w Księstwie Bukowiny.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam co następuje:

I. O podziale ciał hipotecznych.

§ 1.

Sprostowanie stanu tabularnego, nie zgadzającego się z faktycznym stanem posiadania, dokonane być winno według postanowień tego rozdziału względem takich nieruchomości, które w chwili, gdy komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych rozpocznie swą czynność w odnośnym powiecie sądowym (§ 4), tworzą w księdze gruntowej jedno tylko ciało hipoteczne, podczas gdy w rzeczywistości są w posiadaniu dwóch lub więcej osób, podzielone według swych części fizycznych, a to albo z tej przyczyny, że odnośna nieruchomość w księdze gruntowej podzielona została na części idealne, a w rzeczywistości na części fizyczne, albo że fizycznego oddzielenia części składowych ciała hipotecznego w księdze gruntowej nie przeprowadzono, lub też że inna jaka okoliczność przyczyniła się do spowodowania tej niezgodności.

Sprostowanie odbywać się będzie drogą podziału ciała hipotecznego, z którym jednocześnie uskutecznione zostanie wpisanie prawa własności osób,

według postanowień tego rozdziału oznaczyć się mających, tudzież przydzielenie ciężarów, spoczywających na podzielonem ciele hipotecznem.

Każde nowo utworzone ciało hipoteczne wpisane być ma do osobnego wykazu hipotecznego, natomiast wykaz dotychczasowy, o ile nowe ciała hipoteczne wyczerpują jego stan własności, zamknąć należy jako nieposiadający znaczenia.

Jeżeli sprostowanie stanu tabularnego da się dokonać według postanowień § 104go powszechnej ustawy hipotecznej, natenczas rozdział ten zastosowanie zupełnie mieć nie będzie, a sprostowanie zarządzić winien na zasadzie rzeczonych postanowień sąd hipoteczny z urzędu.

§ 2.

Sprostowanie stanu tabularnego uskuteczniane będzie na podstawie postępowania sprostawczego (rektyfikacyjnego), w tym rozdziale szczegółowo opisanego.

Do wdrażania i przeprowadzania postępowania sprostawczego powołani są komisarze lokalni (komisarze dla sprostowania ksiąg gruntowych), których ustanawia Minister sprawiedliwości na propozycję prezydenta wyższego sądu krajowego z grona urzędników sędziowskich, posiadających uzdolnienie do sprawowania urzędu sędziowskiego, i to albo dla okręgu pewnego sądu powiatowego albo też dla okręgu wyższego sądu krajowego.

§ 3.

Komisarz lokalny rozstrzyga w postępowaniu sprostawczem jako sędzia samoistny. Ma on prawo żądania pomocy prawnej od sądów i innych władz państwowych, tudzież autonomicznych.

Do rozpraw według § 16-go i przeprowadzania dowodu według § 24-go, ustępu 2-go, musi być przybrany zaprzysiężony protokolant.

§ 4.

Minister sprawiedliwości ustanawia siedzibę urzędową i plan robót komisarza lokalnego, tudzież chwilę, w której komisarz ten rozpocząć ma czynność w poruszonym sobie okręgu.

Imię ustanowionego komisarza lokalnego, jego siedzibę urzędową, tudzież chwilę rozpoczęcia czynności urzędowych w okręgu sądu hipotecznego winien ten sąd podać do powszechnej wiadomości praktykowanym u siebie sposobem i zawiadzać interesentów, aby donieśli komisarzowi lokalnemu, stosownie do szczegółowych zarządzeń, które przezeń będą wydane, o tych przypadkach niezgodności stanu tabularnego z faktycznym stanem posiadania, które podlegają postępowaniu według tego rozdziału.

§ 5.

Postępowanie sprostawcze winien komisarz lokalny wdrożyć i przeprowadzić z urzędu we wszystkich tych przypadkach, któreby jakimkolwiek sposobem doszły do jego wiadomości.

§ 6.

O wdrożeniu postępowania sprostawczego winien komisarz lokalny uwiadomić wszystkich interesentów (właścicieli tabularnych, posiadaczy faktycznych, wierzycieli hipotecznych, wierzycieli podzastawu, tudzież inne osoby, posiadające prawa z tytułu ciężarów hipotecznych) zapomocą uchwały, która ma być doręczona do rąk własnych.

Wdrożenie postępowania sprostawczego winien komisarz lokalny podać w odnośnej gminie do powszechnej wiadomości praktykowanym tamże sposobem, wymieniając ciała hipoteczne, które podane być mają takiemu postępowaniu, tudzież poszczególne parcele tych ciał hipotecznych, a sąd hipoteczny winien na interwencję komisarza lokalnego uczynić w księgach gruntowych adnotację o wdrożeniu tego postępowania.

Jeżeli postępowanie sprostawcze dotyczy odpisania poszczególnych parcel, natenczas tak obwieszczenie w mowie będące, jak i adnotację w księdze gruntowej należy odpowiednio zmodyfikować.

Obwieszczenie, o którym tutaj mowa, zawierać ma wzmiankę, że wszystkie osoby, którym na ustaleniu stosunków posiadania i uregulowaniu stanu ciężarów zależy pod względem prawnym, mogą jawić się i podać wszelkie okoliczności, mogące posłużyć do wyjaśnienia stanu rzeczy lub do ochrony ich praw.

Adnotacja w księdze gruntowej ma ten skutek, że późniejsze wpisy hipoteczne nie uzasadniają prawa do uczestnictwa w postępowaniu sprostawczem. Nadto przy przeprowadzaniu wyników po-

stępowania sprostawczego w księgach gruntowych wpisy późniejsze utrzymywane będą w mocy tylko o tyle, o ile dadzą się pogodzić z tymi wynikami. W szczególności wpisy na idealną część nieruchomości, uskutecznione po takiej adnotacji, przeniesione być mają na ciała hipoteczne, które zastąpi miejsce owej części idealnej (§ 7, ustęp 2), jeżeli będzie sprawdzonem, że właścicielem tego ciała hipotecznego jest ta osoba, przeciw której wpis jest wymierzony.

§ 7.

W postępowaniu sprostawczem winien komisarz lokalny owe okoliczności, które według niniejszej ustawy są rozstrzygające co do podziału nieruchomości i przydzielenia spoczywających na niej ciężarów, mianowicie faktyczne stosunki posiadania i ich niezgodność z księgą gruntową, sprawdzić na miejscu i z zasady przy pomocy przybranego urzędnika mierniczego katastru podatku gruntowego, zapomocą stosownych dochodzeń i przesłuchiwań. Co do współdziałania urzędników miernicznych wydane będą szczegółowe postanowienia drogą rozporządzenia.

Co się tyczy w szczególności ciężarów, przesłuchać należy także wszystkich uprawnionych. Przytem należy, o ile obciążone samoistnie udziały współwłasności stosownie do § 1-go zastąpione być mają ciałami hipotecznemi nowo utworzyc się mającemi, sprawdzić, które fizyczne części nieruchomości odpowiadają tym częściom idealnym, a gdyby takie sprawdzenie było niemożliwe, stwierdzić owe części nieruchomości, na których obciążenie skierowany był faktycznie zamiar stron przy obciążaniu hipotecznem.

Sprawdzenia, podjęte z okazji zakładania nowych ksiąg gruntowych, należy przy postępowaniu sprostawczem w stosowny sposób wziąć na uwagę.

Potrzebne wyjaśnienia interesentów należy w braku odnośnych dokumentów spisać protokolarnie.

Gdy pretensje stron zostają ze sobą w sprzeczności, trzeba według możliwości działać w tym kierunku, aby między interesentami przyszło do zgody.

§ 8.

Gdy między wszystkimi interesowanymi przyjdzie do zgody co do sprostowania stanu tabularnego, komisarz lokalny winien o wyniku uwiadomić sąd hipoteczny.

Gdy to nastąpi, winien sąd hipoteczny stosownie do porozumienia, do jakiego doszło między stronami, przeprowadzić z urzędu w księdze gruntowej podział nieruchomości i przydzielenie ciężarów, ze zastosowaniem § 1-go, ustępów 2 i 3. Gdyby przytem wypadło przenieść pewne prawo zastawu na dwa lub więcej ciał hipotecznych, przeniesienie to uskutecznić trzeba ze zastosowaniem przepisów o hipotekach łącznych (wspólnych).

Jednocześnie zastosować należy co do wpisów, które nastąpiły dopiero po adnotacji o wdrożeniu postępowania sprostowawczego, postanowienia § 6-go, ustępu 5-go, samą zaś adnotację wykreślić z dotychczasowego wykazu hipotecznego, o ile tenże utrzymywany będzie i nadal w mocy.

Istniejące postanowienia ustawowe, dotyczące dozwolonego dopisywania nieruchomości do istniejącego już ciała hipotecznego tego samego właściciela, pozostają nienaruszone.

§ 9.

Jeżeli co do uporządkowania całego stanu tabularnego między wszystkimi interesowanymi nie może przyjść do zgody, natenczas komisarz lokalny, sprawdzwszy wszystkie okoliczności, mające rozstrzygające znaczenie dla podziału nieruchomości, zawyrokować ma za pomocą uchwały (uchwały na podział) taki podział nieruchomości, jaki wynika z faktycznego posiadania.

W uchwale na podział wymienić należy owe pałace, które w każdym z osobna ciele hipotecznym, nowo utworzyć się mającym, mają być zjednoczone.

Gdy chodzi o takie części nieruchomości, względem których niema sporu co do dokonać się mającego wpisania prawa własności, oznaczyć należy dokładnie także osoby, które wpisane być mają do odnośnych wykazów hipotecznych jako właściciele.

Co do reszty części nieruchomości, oznaczyć należy dokładnie owe osoby, między którymi zachodzi spór co do dokonać się mającego wpisu prawa własności, a z liczby ich znowu tę osobę, która w razie, gdyby reszta osób pretensje roszcujących nie wniosła pozwu w stosownym terminie albo wniesionego pozwu w należyty sposób nie podtrzymywała, ma być wpisana w odnośnym wykazie hipotecznym jako właściciel. Termin, który w tym celu wyznaczyć należy, wynosić ma przynajmniej jeden miesiąc. Przytem rola pozwanego przypada faktycznemu posiadaczowi. Jednakże na rzecz osoby, nie zapisanej jako właściciel w księdze gruntowej, można właściciela tabularnego odesłać na drogę prawa tylko w takim razie, jeżeli ani on ani jego poprzednik prawny w przeciągu okresu dziesięcioletniego, licząc od chwili wdrożenia postępowania sprostowawczego wstecz, nie był ani w faktycznym posiadaniu ani w współposiadaniu.

Uchwałę na podział doręczyć należy do rąk własnych tabularnym właścicielom nieruchomości, która ma być podzielona, jak i wszystkim owym osobom, które mają być wpisane jako właściciele poszczególnych części nieruchomości, oraz tym, których odsyła się na drogę pozwu.

§ 10.

Jeżeli nieruchomość nie jest obciążona hipotecznie, komisarz lokalny winien uchwałę na podział

skoro stanie się prawomocną, udzielić sądowi hipotecznemu, potwierdzając jej prawomocność.

Rzeczą sądu hipotecznego będzie zatem przeprowadzić z urzędu podział ciała hipotecznego w księdze gruntowej stosownie do wyników postępowania podziałowego, według przepisów w § 8-ym zawartych.

Gdy w uchwale na podział co do poszczególnych części nieruchomości miało miejsce odesłanie na drogę pozwu, natenczas sąd hipoteczny winien postępowanie urzędowe hipoteczne uskutecznić o tyle, o ile stanowcze jego przeprowadzenie jest możliwe, niezwłocznie, zresztą jednak wstrzymać się z wykonaniem aż do rozstrzygnięcia sporu prawnego.

§ 11.

Czy na zastrzeżoną w uchwale na podział drogę pozwu udano się w porę i czy pozew podtrzymywany jest jak należy, sprawdzić ma sąd hipoteczny, przesłuchując w razie potrzeby strony interesowane.

Jeżeli z powodu niewstąpienia w porę na drogę pozwu lub z powodu niepodtrzymywania tegoż jak należy nie ma nastąpić zmiana w osobie właściciela tabularnego, natenczas adnotację wdrożenia postępowania sprostowawczego należy wykreślić.

Gdy w takim przypadku zachodzą warunki § 3-go ustawy z dnia 23. maja 1883. Dz. u. p. Nr. 82, należy nastawać na uporządkowanie stanu hipotecznego przez zastosowanie oznaczonych tamże środków przymusowych.

§ 12.

Jeżeli nieruchomość jest hipotecznie obciążona, komisarz lokalny winien po nastaniu prawomocności uchwały na podział sporządzić plan przydzielenia ciężarów, skoro tylko sprawdził nie zostały okoliczności, rozstrzygające co do przydzielenia ciężarów.

W tym planie należy ciężary, spoczywające na poszczególnych częściach idealnych ciała hipotecznego, o ile części te wskutek uchwały na podział mają być zastąpione ciałami hipotecznymi nowo utworzyć się mającymi, stosownie do okoliczności w postępowaniu sprostowawczem sprawdzonych przenieść w ten sposób, iżby na miejsce części idealnych weszły odpowiadające im fizyczne części nieruchomości, jeżeli zaś ich sprawdzenie było niemożliwe, owe części nieruchomości, których obciążenie było przez strony przy dokonywaniu hipotecznego obciążenia faktycznie zamierzone.

Wszystkie inne ciężary przenieść należy zgodnie z dotychczasowym stanem tabularnym na ciała hipoteczne nowo utworzyć się mające, jeżeli zaś spoczywają tylko na idealnych częściach, na takie same idealne części wszystkich nowych ciał hipotecznych.

Gdy chodzi o prawa zastawu, które wypadają przenieść na dwa ciała hipoteczne albo i więcej, należy przy przenoszeniu trzymać się przepisów o hipotekach łącznych (wspólnych).

Na prośbę obowiązanego zaniecha się przenoszenia takich ciężarów, względem których sprawdzone będą warunki ustawowe do zainstabulowania ich wykreślenia.

W planie, o którym tutaj mowa, podać należy w taki sposób, jak się to robi w ogólnym wyciągu hipotecznym, poszczególne ciała hipoteczne, nowo utworzyć się mające, a to stosownie do wyników postępowania podziałowego, względnie do wyroków, jakie w tym względzie ewentualnie zapadły, a nadto oznaczyć ciężary, które mają być przeniesione na każde ciało hipoteczne, nowo utworzyć się mające.

§ 13.

Jeżeli bezpieczeństwo jakiegoś prawa, opierającego się na poszczególnych idealnych częściach ciała hipotecznego, które ma być podzielone, wskutek przeniesienia na odpowiednią część fizyczną nieruchomości, stosownie do § 12-go, ustępu 2-go, miałyby doznać uszczuplenia z powodu mniejszej wartości tej części fizycznej, natenczas wierzyciel może żądać, o ile w chwili, gdy został wpisany w księgę gruntową jako uprawniony, nie wiedział o tym stosunku wartości, aby w sądzie złożono odpowiednią sumę wyrównawczą, a na przypadek, gdyby tego nie uczyniono, aby dla tejże sumy jako kaucyi zahipotekowano prawo zastawu na tych ciałach hipotecznych nowo utworzyć się mających, które w porównaniu z zastąpionymi przez nie idealnymi częściami nieruchomości posiadają wyższą wartość, i to według stosunku, jaki przypada na poszczególne ciała hipoteczne (ustęp 2), i odpowiednio do pierwszeństwa, przysługującego jego hipotecznemu prawu.

Komisarz lokalny ma obowiązek ustalić sumę wyrównawczą albo kaucyjną według różnicy wartości między obciążeniami hipotecznymi idealnymi częściami nieruchomości a nowym ciałem hipotecznym, na które ma być przeniesione prawo hipoteczne, tudzież oznaczyć ciała hipoteczne, które mają być obciążone kaucją, jakoteż owe kwoty częściowe, które przypadają stosunkowo na poszczególne ciała hipoteczne, biorąc za podstawę nadwyżkę wartości wszystkich nieruchomości obciążonych się mających.

Przy ustalaniu wartości obciążonych hipotecznymi udziałów współwłasności i przy obliczaniu wartości nieruchomości obciążonych się mających, nie trzeba brać na uwagę takiego ewentualnego zwiększenia wartości danego ciała hipotecznego lub poszczególnych jego części, które już po zahipotekowaniu odnośnego prawa nastąpiło wskutek zaprowadzenia ulepszeń.

Postanowienia poprzedzające mieć będą analogiczne zastosowanie do takich przypadków, w których

przeniesienie prawa nie może nastąpić z tego powodu, że według wyników dochodzeń obciążonym udziałom współwłasności nie odpowiada fizyczna część nieruchomości.

§ 14.

O sporządzeniu planu przydzielenia ciężarów winien komisarz lokalny za pomocą uchwały, którą należy doręczyć do rąk własnych, uwiadomić wszystkie osoby, które mają być zapisane jako właściciele tabularni poszczególnych części nieruchomości, tudzież tych, którzy uchwałą na podział odesłani zostali na drogę pozwu, wreszcie wszystkie osoby, na rzecz których na podzielić się mającemu ciele hipotecznemu ciąży prawa hipoteczne.

Ten plan musi najmniej przez dni 14 leżeć w sądzie hipotecznym lub w innem miejscu, które komisarz lokalny wyznaczy, dla przegłędnięcia przez wszystkie strony interesowane, a sam komisarz lub przeznaczony do tego urzędnik sądu hipotecznego winien go stronom interesowanym na żądanie w stosowny sposób objaśnić.

Nadto strony interesowane mają także prawo brać odpisy tego planu lub wyciągi z niego, które sporządzać im należy na ich koszt.

W uchwale, o której mowa powyżej, uczynić należy interesentów uważnym na te prawa, które im w myśl drugiego i trzeciego ustępu przysługują.

§ 15.

W przypadkach niezawikłanych można plan przydzielenia ciężarów wygotować jednocześnie z uchwałą na podział i uwiadomienie stronom interesowanych o sporządzeniu tego planu (§ 14, ustęp 1) połączyć z uchwałą na podział.

§ 16.

Gdy minie termin w §-ie 14-tym oznaczony i doręczone zostaną odpisy lub wyciągi z planu przydzielenia ciężarów, o które strony zgłosiły się w przeciągu tego terminu, winien komisarz lokalny wyznaczyć audyencyę w celu odebrania zarzutów przeciw temu planowi, tudzież przeciw takim jego zmianom lub uzupełnieniom, któreby poczynione być miały wskutek zarzutów. Na tę audyencyę zawiadamiać należy wszystkie osoby, wymienione w §-ie 14-tym, zapomocą rezolucyi, która ma być doręczona do rąk własnych.

Cel audyencyi należy w rzeczonej rezolucyi wymienić i zwrócić przytem uwagę stronom interesowanych na to, że zarzuty przeciw planowi, tudzież przeciw zmianom i uzupełnieniom, jakieby miały być poczynione wskutek zarzutów, mogą być podnoszone tylko przed audyencyą albo na audyencyi, tudzież, że zarzuty, poczynione po zamknięciu audyencyi, nie mogłyby być uwzględnione.

Z roszczeniem prawa do sumy wyrównawczej lub kaucyi, które w myśl §u 13go przysługuje wierzycielowi, winien tenże wystąpić drogą zarzutu przeciw planowi przydzielenia ciężarów, o ile prawo to nie zostało podniesione już przed sporządzeniem planu i nie doznało w nim uwzględnienia.

§ 17.

Zarzuty przeciw planowi przydzielenia ciężarów powinien komisarz lokalny odrzucić, gdy:

1. z zarzutu nie można wyrozumieć pewnego określonego żądania,

2. gdy zarzut nie zawiera w sobie żadnych takich okoliczności, któreby wskazywały, że suppozycye, wzięte za podstawę planu przydzielenia ciężarów, nie odpowiadają istotnemu stanowi rzeczy,

3. gdy zaczepione przeniesienie zgadza się z oświadczeniami, złożonemi przez zaczepiającego w postępowaniu sprostowawczem już przedtem,

4. gdy zaczepione przeniesienie odpowiada dotychczasowemu stanowi tabularnemu,

5. gdy odnośne prawo hipoteczne posiada także według planu przydzielenia ciężarów bezpieczeństwo ustawowe, odpowiadające §owi 1374 kod. cyw.,

6. gdy bezpieczeństwo dotychczasowe, choćby nawet nie ustawowe, według planu przydzielenia ciężarów nie podległo uszczupleniu, wreszcie

7. gdy przez zapłatę częściową, którą wierzyciel w każdym razie obowiązany jest przyjąć, dla pozostałej wierzytelności stworzono bezpieczeństwo, które w myśl l. 5 i 6 uważać należy za odpowiednie.

Mając rozstrzygać, czy bezpieczeństwo dotychczasowe nie doznało uszczuplenia (l. 6, względnie l. 7), należy przedewszystkiem mieć stosowny wzgląd także na podwyższenie bezpieczeństwa, które nastąpiło wskutek podstawienia całego ciała hipotecznego na miejsce pewnej tylko części.

§ 18.

O przyjęciu lub nieprzyjęciu podniesionych zarzutów, a w szczególności także o złożeniu sumy wyrównawczej i zabezpieczeniu kaucyi winien komisarz lokalny rozstrzygnąć przed końcem pierwszej audycyi (§ 16).

Okoliczności, miarodajne w tym względzie, winien komisarz lokalny stwierdzić według przepisów, obowiązujących w ogólności co do postępowania sprostowawczego.

W razie przyjęcia jakiegoś zarzutu należy plan przydzielenia ciężarów w stosowny sposób zmienić, a gdy zachodzi przypadek w §ie 16, ustępie 3, wzmiankowany, uzupełnić.

Tym osobom, których prawa wskutek dopuszczonego przez komisarza zmniejszenia lub uzupełnienia

planu, zostają dotknięte, dać należy przed zamknięciem audycyi sposobność podniesienia zarzutów przeciw zmienionemu lub uzupełnionemu planowi przydzieleniu ciężarów.

§ 19.

Gdy audycya, przeznaczona do odbierania zarzutów, nie może być w jednym dniu doprowadzona do końca, a w szczególności, gdy nie możliwym jest natychmiastowe wydanie orzeczenia co do podniesionych zarzutów, należy ją na krótki termin odroczyć i uwiadomić o tem osoby obcne przy przerwaniu rozprawy.

Owe osoby, którym w myśl §u 18go, ustępu 4go, zastrzeżone jest prawo podnoszenia zarzutów, wezwać należy zapomocą rezolucyi, która doręczona być ma do rąk własnych, także na dalszy ciąg audycyi, o ile ich nie można ustnie uwiadomić o odroczeniu audycyi.

Przytem podać im należy do wiadomości owe zmiany lub uzupełnienia planu przydzielenia ciężarów, które nastąpiły wskutek przyjętych zarzutów.

Zawezwanie to następuje z tym skutkiem prawnym na przypadek niestawienia się, który jest przewidziany w §ie 16tym, ustępie 2gim, na co zawezwanych należy wyraźnie w rezolucyi uczynić uwagami.

§ 20.

Po zamknięciu audycyi, przeznaczonej do odbierania zarzutów przeciw planowi przydzielenia ciężarów, winien komisarz lokalny wygotować dekret przydzielenia. W tym dekrete należy albo zatwierdzić plan przydzielenia albo też postanowione stosownie do przyjętych ewentualnie zarzutów zmiany i uzupełnienia przedstawić w taki sposób, aby przedstawienie to mogło posłużyć za odpowiednią podstawę do przeprowadzenia operacyi w księdze gruntowej.

Gdy chodzi o złożenia sądowe (§ 13), oznaczyć należy w tym dekrete zarazem stosowny termin, w przeciągu którego strony mają je uskutecznić i z uskutecznienia wykazać się przed komisarzem lokalnym.

Dekret przydzielenia doręczony być ma osobom w §ie 14 wzmiankowanym do rąk własnych.

§ 21.

Jak tylko dekret przydzielenia ciężarów stanie się prawomocnym, komisarz lokalny winien, potwierdziwszy jego prawomocność, odesłać go sądowi hipotecznemu, dołączając doń plan przydzielenia ciężarów, ewentualnie także dowody co do uskutecznienia złożeni sądowych.

Rzeczą sądu hipotecznego będzie zatem przeprowadzić w księdze gruntowej z urzędu podział ciała hipotecznego i przydzielenie spoczywających na

niem ciężarów zgodnie z dekretem przydzielenia i dowodami na złożenie sądowe, a to według przepisów § 8go i 10go. ustępu 3go.

Uchwałę hipoteczną ułożyć należy w krótkości z powołaniem się na dekret przydzielenia.

§ 22.

Przy sprostowaniu ksiąg gruntowych uwzględnić należy także owe niezalipotekowane prawa zastawu i inne prawa obciążające, które z tytułu prawnego, uzasadnionego przed adnotacją wdrożenia postępowania sprostowawczego w księdze gruntowej, podnoszone zostają co do nabycia pewnej nieruchomości jako zobowiązania wzajemne, ale tylko o tyle, o ile pomiędzy wszystkimi stronami interesowanymi przyjdzie do porozumienia. W takim razie komisarz lokalny, zarządzając przeprowadzenie operatu w księgach gruntowych co do wyników postępowania sprostowawczego (§ 8, 10, 21), winien postarać się zarazem o wpisanie takich praw obciążających.

Gdy takie prawa nieruchomości, postępowaniu sprostowawczemu poddana, dochodzone zostają przeciw właścicielowi drogą procesu, wolno uczynić adnotację pozwu.

Taka adnotacja ma to następstwo, że pozew jest skuteczny także przeciw każdemu późniejszemu właścicielowi nieruchomości.

§ 23.

Jeżeli dalsze prowadzenie postępowania wymaga doręczenia wezwania lub uchwały osobom, których pohyt jest nieznan i które nie ustanowiły pełnomocników, lub też osobom niewłasnowolnym, których ustawowi zastępcy są nieznan, natenczas komisarz lokalny winien dla takich osób ustanowić zastępców do rozpraw, odbywających się w tem postępowaniu. Ustanowienia takich zastępców nie trzeba ogłaszać w czasopiśmie publicznych.

Tak samo ustanowiony być może zastępca także w tym przypadku, gdy osoba do przesłuchania wezwana nie stawia się lub nie złoży żadnego oświadczenia.

Zastępcami ustanawiać należy w pierwszym rzędzie osoby, obeznane ze stosunkami, o które w danym razie chodzi, ile możności z dotyczącej gminy. Także funkcjonaryuszy sądu, w okręgu którego leży nieruchomość postępowaniu sprostowawczemu poddana, można ustanawiać zastępcami, szczególnie wtedy, gdy chodzi o nieruchomości lub prawa mniejszej wartości, a ustanowienie innych zastępców byłoby połączone dla stron ze znacznymi stosunkowo kosztami. W takim przypadku komisarz lokalny zwrócić się ma do naczelnika sądu z prośbą o wskazanie mu osoby sądowej, nadającej się do tego celu.

§ 24.

Do postępowania sprostowawczego stosuje się uzupełniającym sposobem w ogólności te postanowienia, które obowiązują co do postępowania sądowego w sprawach niespornych.

Jednakże w postępowaniu, dotyczącem przydzielenia ciężarów (§ 12 do 22) można co do faktów spornych, które mają wagę dla osądzenia kwestyi, na jakie części nieruchomości skierowany był faktycznie zamiar stron przy obciążaniu (§ 7, 12), lub czy wierzyciel wiedział o mniejszej wartości obciążonej idealnej części nieruchomości w chwili, gdy go wpisywano jako uprawnionego do księgi gruntowej (§ 13ty), przeprowadzać dowód przez przesłuchanie świadków i biegłych, w razie potrzeby nawet pod przysięgą, a nadto też dozwolony jest w takich razach dowód przez przesłuchanie stron. Przytem mieć będą analogiczne zastosowanie odnośnie postanowienia procedury cywilnej.

Nadto obowiązywać będzie ograniczenie, że oddzielne środki prawne są dopuszczalne tylko przeciw odrzuceniu żądania o sprostowanie stanu tabularnego i przeciw uchwałę na wdrożenie postępowanie sprostowawczego (§ 5), następnie przeciw uchwałę na podział (§ 9) i dekretowi przydzielenia (§ 20). Rekurs przeciw rezolucyi o wdrożeniu postępowania sprostowawczego nie ma skutku odwołującego.

Przeciw wszystkim innym zarządzeniom i orzeczeniom komisarza lokalnego, a osobliwie przeciw orzeczeniom co do zarzutów (§ 18), nie przysługuje stronom zaczepianie zapomocą oddzielnego środka prawnego.

Środki prawne, które w myśl tych postanowień są niedopuszczalne, powinienu komisarz lokalny odrzucić z urzędu.

Uchwały, któremi zarządzony zostaje wpis hipoteczny na zasadzie §§ów 8, 10, 11 lub 21, podlegają przepisom o postępowaniu w sprawach hipotecznych.

§ 25.

Ci, którzy mają być zapisani jako właściciele ciał hipotecznych, kaucją lub kwotą kaucyjną obciążać się mających (§ 13), mogą uwolnić się od tego obciążenia, składając w sądzie kwotę na ich nieruchomość przypadającą.

To prawo mogą właściciele wykonać także kiedykolwiek później.

§ 26.

Kwot złożonych w sądzie (§ 13, 25) użyć należy na zaspokojenie tych, na rzecz których ciążyą prawa rzeczowe na owem ciele hipotecznym, którego mniejsza wartość spowodowała konieczność złożenia, stosując przytem w analogiczny sposób

postanowienia co do rozdziału najwyższej ceny przy przymusowych licytacjach nieruchomości, chyba, że wierzyciele zrzekną się takiego użycia tych kwot; w tym ostatnim przypadku złożoną sumę pieniężną lub ową jej część, do której wierzyciele nie roszeją sobie pretensyi, wydać należy temu, kto ją złożył. Odnosne zarządzenia wdrożyć i przeprowadzić należy z urzędu.

§ 27.

Jeżeli na fizyczny podział pewnej nieruchomości potrzeba według ustawy zezwolenia władz administracyjnych, to komisarz lokalny winien w razie, gdy pomiędzy stronami przyszło w odnośnym przypadku do porozumienia, zasięgnąć tego zezwolenia, zanim jeszcze zarządzi urządowanie w księdze gruntowej (§ 8, ustęp 1). w razie przeciwnym zaś, zanim uchwała na podział będzie doręczona stronom (§ 9, ustęp 5). Jeżeli takie zezwolenie zostanie odmówione, natenczas podział nieruchomości miejsca mieć nie może i trzeba tylko uwiadomić o tem strony.

II. Sprostowanie wpisu na karcie własności.

§ 28.

Gdy chodzi o nieruchomości, które tworzą jedno ciało hipoteczne, a w chwili wejścia w życie tej ustawy są w faktycznem posiadaniu nie tych osób, które są zapisane w księdze gruntowej jako właściciele, lecz osób innych — niepodzielone lub podzielone według udziałów idealnych — to sprostowanie stanu tabularnego, nie zgadzającego się z faktycznym stanem posiadania, odbyć się ma z analogicznem zastosowaniem §u 1go, ustępu 4go, §§ów 2go do 6go, §u 7go, ustępu 1go i 3go do 5go, wreszcie §§ów 11go, 22go, 23go, 24go, ustępu 1go i 3go do 6go.

Sprostowanie dokonuje się przez wpisanie prawa własności osób, według postanowień tego rozdziału oznaczyć się mających, do dotychczasowych wykazów hipotecznych.

§ 29.

Gdy między właścicielami tabularnymi a posiadaczami faktycznymi dojdzie do porozumienia co do sprostowania stanu tabularnego, winien komisarz lokalny uwiadomić o tym wyniku sąd hipoteczny.

Rzecz sądu hipotecznego będzie zatem sprostować z urzędu, stosownie do osiągniętego porozumienia, wpis prawa własności w księdze gruntowej i wykreślić adnotacyę o wdrożeniu postępowania sprostowawczego, tudzież owe wpisy, które dokonane zostały po adnotacyi.

§ 30.

Gdyby się do zgody doprowadzić nie dało, komisarz lokalny winien zastosować w analogiczny sposób postanowienia §u 9go, ustępu 4go.

Odnosną uchwałę, która zaczepiona być może w taki sam sposób, jak uchwała na podział (§ 9ty, względnie 24ty), doręczyć należy wszystkim stronom interesowanym do rąk własnych.

Gdy uchwała stanie się prawomocną, komisarz lokalny udzielić ją ma sądowi hipotecznemu, potwierdzając jej prawomocność.

§ 31.

Skoro tylko nastąpi prawomocne rozstrzygnięcie co do dokonania się mającego wpisu prawa własności, sąd hipoteczny postąpić ma z urzędu według przepisów §u 29go, a to stosownie do wyników przeprowadzonego postępowania (§ 30), względnie do wydanych w tej mierze wyroków.

III. Postanowienia na przypadek zakładania na nowo ksiąg gruntowych lub części pewnej księgi gruntowej.

§ 32.

Także w przypadku zakładania na nowo ksiąg gruntowych lub części pewnych ksiąg gruntowych musi ustawa niniejsza, ze zmianami i uzupełnieniami, w następujących paragrafach zawartemi, być analogicznie stosowana przez powołane do tej czynności organa względem tych nieruchomości, które podlegają jej postanowieniom.

§ 33.

Wynik rozpraw, przeprowadzonych w kwestyi stanu posiadania i ciężarów, stanowić ma podstawę sporządzenia odnośnych wykazów hipotecznych dla planu nowej księgi gruntowej.

Orzeczenie o tem, które osoby mają być zapisane jako właściciele tabularni, wydane być ma w każdym razie bezwarunkowo, przyczem jednakże w przypadkach spornych wyznaczyć należy stronie przeciwnej zarazem stosowny okres, w przeciągu którego ma się udać na drogę pozwu.

§ 34.

Odesłanie na drogę pozwu i postępowanie w celu przydzielenia ciężarów, przepisane w §§ach 12 do 22, nie wstrzymuje sporządzenia planu księgi gruntowej.

Przy sporządzaniu planu księgi gruntowej odesłanie na drogę pozwu pozostanie nieuwzględnione, jeżeli się po wysłuchaniu odnośnej strony pokaże, że pozwu mimo upłyńnięcia wyznaczonego na to terminu nie wniesiono lub że wniesiony pozew nie jest prowadzony dalej, jak należy.

W przypadku przeciwnym jednocześnie z wpisaniem prawa własności do planu księgi gruntowej uwidocznienie należy także wniesienie pozwu zapomocą adnotacji.

§ 35.

Zmiany wpisów hipotecznych, uzasadnione prawnym rozstrzygnięciem sporu, uskutecznione być mają z urzędu. Jeżeliby sprowadzony wskutek tego stan rzeczy mógł wpłynąć na wynik postępowania w sprawie przydzielenia ciężarów, przeprowadzonego według §§ów 12 do 22, w takim razie uwiadomienie o tej czynności urzędowej hipotecznej przesłać należy do rąk własnych nie tylko owym stronom, na rzecz których albo przeciw którym ta czynność się odbywa, lecz nadto także wszystkim innym interesowanym osobom.

§ 36.

Przed upływem sześciu miesięcy od chwili uskutecznienia wpisów hipotecznych, które mają nastąpić na podstawie ostatecznych rozstrzygnięć co do wszystkich roszczeń na drogę pozwu odesłanych (§ 33ci, ustęp 2gi), nie wolno w postępowaniu sprostowawczem zamykać pierwszego terminu edyktowego, w § 6tym ustawy z dnia 25. lipca 1871. Dz. u. p. Nr. 96, wzmiankowanego. Gdyby ze względu na to zaszła potrzeba przedłużenia tego terminu, prawo do tego przysługuje wyższemu sądowi krajowemu.

Wszystkie osoby, które wskutek zmiany stanu rzeczy, spowodowanej rozstrzygnięciem procesu, pretendują zmianę lub uzupełnienie przeprowadzonego w księgach gruntowych wyniku postępowania przydzielającego (§§ 12 do 22), zgłosić się mają ze swą pretensją najpóźniej na trzy miesiące przed upływem ustanowionego lub przedłużonego pierwszego terminu edyktowego.

O każdym takim zgłoszeniu się winien sąd niezwłocznie zrobić adnotację w odnośnym wykazie hipotecznym i wdroić w tej sprawie rozprawę ze wszystkimi interesowanymi (§ 16). Rozprawę tę ukończyć należy w każdym razie przed upływem pierwszego terminu edyktowego.

Jeżeli takie zgłoszenie daje także innym interesowanym powód do domagania się zmiany lub uzupełnienia stanu tabularnego, to z pretensją swą winni wystąpić przy rozprawie, o czem niezwłocznie uczyniona być ma adnotacja w odnośnych wykazach hipotecznych.

Na zasadzie wyników rozprawy postąpić należy w myśl §u 21go, ustępu 2go i 3go.

IV. Postanowienia końcowe.

§ 37.

Po wejściu w życie tej ustawy nie wolno stwierdzać dokumentami fizycznych podziałów

gruntu w formie stosunków współwłasności, o ile odnoszą się do nieruchomości, co do których w chwili spisania dokumentu nie zachodzi taka niezgodność między stanem tabularnym a faktycznym stanem posiadania.

Tak samo zabronione jest uwierzytelnianie podpisów na takich dokumentach.

§ 38.

Po wejściu w życie tej ustawy należy względem spuścizn, w skład których wchodzi nieruchomości, nawet, gdy nie chodzi o przypadki, w §§ach 165tym i 166tym cesarskiego patentu z dnia 9. sierpnia 1854, Dz. u. p. Nr. 208, przewidziane, zarządzać sądową rozprawę w celu dokonania podziału spadku, skoro tylko jedna ze stron interesowanych uczyni wniosek na to.

Skutkiem takiego wniosku winien sąd wszystkich interesowanych zawezwać na audyencyę i tentować ugodę.

§ 39.

Czynnościom urzędowym w postępowaniu w §ach 1 do 36 niniejszej ustawy określonych przysługuje uwolnienie od stempli i należitości.

Uwolnienie to należy się wszystkim protokolom, wygotowaniom, podaniom i załącznikom o tyle, o ile służyć mają tylko do przeprowadzenia unormowanego w tej ustawie postępowania, z wyłączeniem rozpraw, drodze prawa zastrzeżonych.

Korespondencje w stosunkach między sądami a stronami interesowanymi są uwolnione od opłaty pocztowej.

Skarb państwa nie ma pretensji do zwrotu wynikających dlań kosztów, a w szczególności należitości komisyjnych organów państwowych.

Za przeniesienie praw, które nastąpi na podstawie postępowania w tej ustawie przepisanego, opłacane będą należitości przenośne tylko o tyle, o ile od aktów przeniesienia, na których opiera się posiadanie osób, w księdze gruntowej jako właściciele zapisać się mających, nie wymierzono i nie uiszczono jeszcze należitości za przeniesienie.

Złożenia sądowe, uskutecznione na zasadzie tej ustawy, uwolnione są od opłaty należitości za przechowanie.

§ 40.

Wykonanie tej ustawy, która zacznie obowiązywać z dniem ogłoszenia, polecam Moim Ministrom sprawiedliwości, skarbu i handlu.

Bupapeszt, dnia 11. grudnia 1906.

Franciszek Józef wkr.

Beck wkr.

Korytowski wkr.

Klein wkr.

Fořt wkr.